

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti

№1(2)
2026

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 312 sahifa,
20-yanvar, 2026-yil.

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapijanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Wookyuu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Sh. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Doniyorov S. M. – "Yangi O'zbekiston" va "Pravda Vostoka" gazetalarini tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari nomzodi (PhD)
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the Editorial Board of the newspapers "Yangi Uzbekiston" and "Pravda Vostoka", Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Candidate of Philological Sciences (PhD)

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

Vakhobov Anvar Abdusattor oglu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

“Maktabgacha va maktab ta’limi” jurnali O‘zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro‘yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo‘yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo‘yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

“Maktabgacha va maktab ta’limi”
jurnali

26.09.2023-yildan

O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan **№C-5669363**
reyestr raqami tartibi bo‘yicha
ro‘yxatdan o‘tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Maktabga tayyorlov guruhi tarbiyalanuvchilarini maktab ta'limiga tayyorligini aniqlash	16
<i>Akramova Dildora Ergashboy qizi</i>	
Bola tarbiyasida o'yinning ahamiyati	21
<i>Choriyeva Durdona Anvarovna, O'ktamova Nasiba Ravshan qizi</i>	
O'quvchilarning loyiha-tadqiqot faoliyatini tashkil etishning ilmiy asoslari	25
<i>Sobirova Nilufar Azimboy qizi</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida pedagogik jarayonni tashkil etish	29
<i>Choriyeva Durdona Anvarovna, Ko'zibayeva Nasiba O'tkir qizi</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda sensor tarbiyani rivojlantirish texnologiyalari	32
<i>Choriyeva Durdona Anvarovna, Allaberdiyeva Mardona O'tkirbek qizi</i>	
Maktabgacha ta'lim yoshidagi bolalarni jismoniy tarbiyalash mazmuni va vazifalari.....	37
<i>Choriyeva Durdona Anvarovna, Mirsharfova Shahinabegim Saidabbos qizi</i>	
Gandbolchi sportchilarni jismoniy tayyorgarligida harakatli o'yinlarning tarbiyaviy rivojlantiruvchi vazifalari	41
<i>Ibodullayeva Munira Atabek qizi</i>	
Boshlang'ich sinflarda dars samaradorligini oshirishda noan'anaviy usullardan foydalanish samaradorligi.....	44
<i>Yusufaliyeva Gulnora Abduraxmonovna</i>	
Modern Requirements for a Teacher's Pedagogical Skills in the Context of Digital Transformation in Education.....	49
<i>Abira Bakhramova</i>	
Ta'lim muassasalarida o'smir yoshlarning ijtimoiylashuv jarayonini samarali tashkil etishga yordam beruvchi pedagogik omillar va shart-sharoitlar	54
<i>Artikova Gulnoza Xasanovna</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida iqtisodiy tarbiya berishning nazariy-pedagogik asoslari	57
<i>Mamadaliyeva Nilufar Bahodirovna</i>	
Kognitiv lingvistika va konseptologiya masalalari	60
<i>Meyliqulova Manzura Abdullayevna</i>	
Developing Law Students' Writing Competence Through the IRAC Method in Legal English Classes: A Comprehensive Study at TSUL.....	63
<i>Noila Mustafojeva</i>	
Tarixiy obidalarning restavratsiya jarayonlarining o'rganilish tarixi	67
<i>Ochilov Davron Bahodir o'g'li</i>	
Oliy ta'limda baholash jarayonini avtomatlashtirishda sun'iy intellekt texnologiyalarining qo'llanishi.....	72
<i>Ovxunov Iqboljon Abdunabiyevich, Mamadaliyeva Kamolaxon Xayrullo qizi</i>	
Tabiiy yorug'lik va barqaror energiya manbalarini integratsiyalashgan mini home loyihasi.....	76
<i>Djuraboyev Maqsudbek Karimbek o'g'li, Qodirjonov Oyatillo Abdulboqi o'g'li</i>	
Talabalarning tarixiy tafakkurini rivojlantirishda madaniy meros vositalarining pedagogik ahamiyati.....	80
<i>Rajabova Matluba Toshkentboy qizi</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkiloti tarbiyachilarining umummadaniy kompetensiyalarini rivojlantirish texnologiyalari.....	83
<i>Saidova Nigora Olimovna, Jo'rayeva Nilufar Rustamjon qizi</i>	
Raqamli kommunikatsiyalarni o'smirlar shaxsiyatining rivojlanishiga ta'siri	86
<i>Shomurotova Nigoraxon Nabijonovna</i>	
Talabalarning chizma geometriya fanini mustaqil bilish faoliyatiga oid kompetensiyalarini "Visio" dasturi vositasida rivojlantirish metodikasi	90
<i>Tashimov Nurlan Erpolatovich</i>	

Shaxslararo munosabatlar – ijtimoiy pedagogik muammo sifatida.....	94
<i>Uralova Muxabbat Sanjar qizi</i>	
O'zbek tili darslarida raqamli ta'lim vositalaridan foydalanish tajribasi	98
<i>Yuldasheva Dilnoza Bekmurodovna</i>	
Психологическая готовность разведенных людей к вступлению в новый брак и приоритеты при выборе партнера.....	101
<i>Саидвалиева Шодия Рихсихужа кизи</i>	
Воспитание любви к прекрасному у дошкольников в развивающей предметно-пространственной среде: теоретико-методический аспект.....	107
<i>Терехова Ольга Евгеньевна, Темирова Барно Кёмхоновна</i>	
Методика формирования наблюдательности у детей 6–7 лет в процессе целенаправленных прогулок-наблюдений.....	111
<i>Терехова Ольга Евгеньевна, Шокиржоновна Мохира Илхомжон кизи</i>	
Bo'lajak tarbiyachilarni kasbiy pedagogik faoliyatga tayyorlash texnologiyalari	115
<i>Artikbayeva Aziza Abror qizi</i>	
Zamonaviy darslarda guruhlarda ishlash metodikasi	118
<i>Berdiyeva Lobar Norqobulovna</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida faol rivojlantiruvchi muhitni tashkil etishda STEAM ta'lim texnologiyasidan foydalanish.....	120
<i>Esanova Maysara Umirovna</i>	
Logopediyada axborot texnologiyalarini qo'llash metodlari	124
<i>Feruz Yusupova Akildjanovna</i>	
Axborot texnologiyalarining ta'lim jarayonidagi o'rni va rivojlanish bosqichlari.....	130
<i>Qodirov Farrux Ergash o'g'li, Allanazarova Anora Muxobir qizi</i>	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining ilmiy-ijodiy kompetentsiyalarini rivojlantirish	134
<i>Umarov Xusniddin</i>	
Bo'lajak talabalarning individual yondashuv asosida kasbiy-ijodiy ko'nikmalarini rivojlantirish	138
<i>Arslonova Gulsora Kurbonovna</i>	
Ona tili darslarida til kompetensiyasini kognitiv-semantik yondashuv asosida shakllantirish	142
<i>Mo'minova Go'zalxon G'ulamjanovna</i>	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining ijodiy tafakkurini rivojlantirishning pedagogik shart-sharoitlari	147
<i>Maxliyo Turoпова Erkin qizi</i>	
Talabalarning kreativligini musiqiy-nazariy fanlar vositasida oshirish samaradorligi	153
<i>Urinova Sabina Shuxrat qizi</i>	
Imijning ijtimoiy-psixologik fenomen sifatida talqini	160
<i>Jo'rayeva Sohibjamol Norqobilovna</i>	
Inklyuziv kompetensiya tushunchasining ilmiy-nazariy asoslari	163
<i>Abdubannobova Mahliyo Abdurashid qizi</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining ijtimoiy-emotsional kompetensiyalarini rivojlantirish texnologiyalari	167
<i>Abdurasulova Dilnoza Abdug'ani qizi</i>	
Muxammas (taxmis) janrining o'zbek she'riyatidagi tarixiy taraqqiyoti va zamonaviy poetik talqinlari	170
<i>Avazova Sitara</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkiloti va ota-onalar hamkorining asosiy shakllari.....	173
<i>Babayeva Dono Razzakovna, Erkinova Madinabonu Otabek qizi, Xolmatova O'g'lioy Tojiddin qizi</i>	
Yangi taraqqiyot davrida talaba-yoshlarni oilaviy hayotga tayyorlashning ijtimoiy-pedagogik muammo sifatida	177
<i>Botirova Zohida Doniyor qizi</i>	
Logoritmikada sportga asoslangan o'yinlar	180
<i>Dilfuza Ochilova Zayniddinovna</i>	
Jismoniy tarbiyaning o'quvchilarning kognitiv rivojlanishiga ta'siri (Andijon shahridagi Prezident maktabi tajribasi asosida).....	184
<i>Ibragimov Shuhratbek Iminjonovich</i>	

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS	Bolajak tarbiyachilarni tarbiyaviy faoliyatga tayyorlashda integrativ yondashuvning zaruriyati 188 Karimova Feruzaxon Zakirovna
	Effective Techniques of Teaching Foreign Language Classes: a Sample of The 4CS Method 191 Khaitmuratova Zarina Sobirdjanovna
	Maktabgacha yoshdagi bolalarni intellektual imkoniyatlarini tabiat bilan tanishtirish orqali shakllantirish .. 193 Maxmudova Durdona Mirkarimovna
	O'quvchilarning kasbiy ma'naviy dunyoqarashini shakllantirishning pedagogik xususiyatlari 196 Mutallibjonov Ma'rufjon
	Maktabgacha yoshdagi bolalarni kun tartibini to'g'ri tashkil etish 200 Muxtorova Mohira Ma'rufjon qizi
	Aksiologik yondashuv asosida altruistik ko'nikmalarni shakllantirish jarayonida ijtimoiy faoliyatni amalga oshirish 204 Norboyeva Moxigul Shavkat qizi
	O'smirlarda agressiv xulq-atvorini psixologik o'rganishning o'ziga xos xususiyatlari 207 Norqulova Dildora Shavkat qizi
	Raqamlashtirish jarayonida bo'lajak muhandislarni ishlab chiqarish-texnologik faoliyatiga tayyorlashning dasturiy-metodik ta'minoti 211 Nurov O'tkir Xudoyberdiyevich
	Zamonaviy pedagogik texnologiyalarni amaliyotga joriy etilish 214 O'roqova Zilola Salomovna
	Pedagogika ta'lim yo'nalishi talabalarida amaliy tayyorgarlik tushunchasi va uning mazmun-mohiyati 217 Qaramanov Obid Xudayberdiyevich
	Pedagoglar uchun sun'iy intellekt asosidagi shaxsiylashtirilgan ta'lim imkoniyatlari 221 Qarshiyev Jamshid Murotaliyevich
	Talabalarda psixologik moslashuvchanlikda refleksiya mohiyati va kognitiv qobiliyatni rivojlantirish samaradorligi 226 Ravshanova Nargiza Norboyevna
	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida integrallashgan mashg'ulotarni tashkil etish 230 S. Irisova
	Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida marketing faoliyatini tizimli tashkil etishning nazariy asoslari 233 Sadikova Dilafuz Xusanovna, Qo'chqorova Munisa Anvar qizi
	Maktabgacha yoshdagi bolalarning dialogik nutqini xalq ertaklari asosida rivojlantirish 237 Seitmuratova Venera Jumamuratovna, Abdurafova Muxayyo Xabibullo qizi
	Bolalarni maktabga tayyorlashda psixologik yondashuv 241 Seitmuratova Venera Jumamuratovna, Sanoqulova Gulasal Nurillo qizi
	Sun'iy intellektni tibbiy oliy ta'lim o'quv dasturlarini ishlab chiqishda qo'llash: innovatsion yondashuvlar va tajribalar 246 Toxirova Farida Olimjonovna
	Talabalarni estetik tarbiyalashda milliy xalq o'yinlaridan foydalanish modeli 251 Usarov Murodjon Mamarasul o'g'li
	Xalqaro kimyo olimpiadalariga o'quvchilarni tayyorlashda xalqaro baholash tadqiqotlariga asoslangan kreativ topshiriqlar va fanlararo integratsiyadan foydalanish metodikasi 254 Usmanov Baxtiyor Xabibullayevich
	Xoja (Sayyid Poshshoxoja ibn Abdulvahhobxo'ja) va uning asarlarining o'zbek nasridagi o'рни va ahamiyati 258 Valijonova Mahzunabonu
	Maktabgacha ta'lim tashkilotlari boshqaruvida diversifikatsiya: tizimli yondashuv va rivojlanish strategiyalari 261 Xakimova Sevara Shavkat qizi
	STEAM texnologiyasini nodavlat ta'lim tashkilotlarida ommalashtirishning ijobiy tomonlari 264 Xalokova Maksudaxon Ergashevna, Melnikova Zaynura
	Muhammad Sodiq Qoshg'ariy asarlarida ma'naviy-axloqiy tarbiya nazariyasi 267 Moxira Niyozqulova Nuraliyevna

Sun'iy intellekt texnologiyalari asosida bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining ona tili fanini o'qitish kompetentligini rivojlantirish metodikasi (AQSh tajribasi).....	270
Olimjonova Dilnavoz Maribjon qizi	
Xalqaro baholash dasturlari mohiyati va ahamiyati	274
Vohidova Ibodat Hurmatullayevna	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlari ta'lim-tarbiya jarayonida shaxsga yo'naltirilgan yondashuv	277
Xujamiyarov Sa'dullo Choriyevich	
Davlat-xususiy sheriklik asosidagi nodavlat maktabgacha ta'lim tashkilotlarida jamoatchilik nazorati samaradorligini oshirish mexanizmlarini takomillashtirish.....	281
Xusanova Dilraxon Botiraliyevna	
Talabalarning jismoniy tayyorgarligida suzish mashg'ulotlarining ta'siri	285
Zuxriddin Nasibovich Boboshev	
Bo'lajak o'qituvchilarni milliy-ma'naviy qadryatlar asosida tayyorlashning o'ziga xos xususiyatlari	289
Abdullayev Muxammadimin Egamberdiyevich, Dadabayev Akramjon Askaraliyevich	
Использование чат-ботов в образовательном процессе	294
Мадаминова Наргизахон Жахонгир кизи	
Формирование гендерной культуры детей старшего дошкольного возраста в контексте государственной стратегии Узбекистана	298
Намазбаева Лола Закировна, Тиллабаева Малика Хабибуллаевна	
STEAM технологии в дошкольном образовании	302
Садикова Дилафруз Хусановна	
Системная модель социально-эмоционального обучения в Узбекистане: интеграция подходов, основанных на школьном образовании и партнерстве семьи и школы	307
Санакулова Нигора	

MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTLARIDA MARKETING FAOLIYATINI TIZIMLI TASHKIL ETISHNING NAZARIY ASOSLARI

Sadikova Dilafuz Xusanovna

Nizomiy nomidagi O'zbekiston milliy pedagogika universiteti (PhD),
dotsent

Qo'chqorova Munisa Anvar qizi

Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti magistranti

Annotatsiya: Ushbu maqolada maktabgacha ta'lim tashkilotlarida marketing faoliyatini tizimli tashkil etishning nazariy asoslari yoritilgan. Marketing faoliyatining ta'lim xizmatlari sifatini oshirishdagi o'rni, iste'molchilar (ota-onalar va jamiyat) ehtiyojlarini aniqlash hamda raqobatbardoshlikni ta'minlash masalalari tahlil qilingan. Shuningdek, MTTlarda marketing strategiyalarini rejalashtirish, axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish va ta'lim xizmatlarini targ'ib etish mexanizmlariga alohida e'tibor qaratilgan. Mazkur maqolaning maqsadi maktabgacha ta'lim tashkilotlarida marketing faoliyatini tizimli tashkil etishning nazariy asoslarini yoritish, marketing yondashuvlarining ta'lim xizmatlari sifatini oshirishdagi ahamiyatini asoslash hamda xorijiy marketing texnologiyalaridan foydalanish imkoniyatlarini ilmiy-nazariy jihatdan tahlil qilishdan iborat. Maqolani tayyorlash jarayonida maktabgacha ta'lim va marketing sohasiga oid ilmiy adabiyotlar, normativ-huquqiy hujjatlar, xorijiy nashrlar hamda ochiq axborot manbalari tahlil qilindi. Tahliliy yondashuv, taqqoslash, tizimlashtirish, umumlashtirish va mantiqiy xulosa chiqarish metodlaridan foydalanildi. Shuningdek, marketing faoliyatini tashkil etishda qo'llaniladigan xorijiy konsepsiyalar nazariy jihatdan ko'rib chiqildi. Maqola doirasida olib borilgan nazariy tahlillar shuni ko'rsatadiki, maktabgacha ta'lim tashkilotlarida marketing faoliyatini tizimli tashkil etish ta'lim xizmatlarining sifat ko'rsatkichlarini yaxshilashga xizmat qiladi. Marketing strategiyalarini rejalashtirish, iste'molchilar ehtiyojlarini aniqlash va raqamli axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish MTTlarning raqobatbardoshligini oshiradi. Xorijiy tajribada keng qo'llanilayotgan SMM, brendlash va kommunikatsion marketing texnologiyalarini joriy etish ta'lim muassasasining ijtimoiy imijini mustahkamlash imkonini beradi.

Xulosa qilib aytganda, maktabgacha ta'lim tashkilotlarida marketing faoliyatini nazariy asoslangan va tizimli tarzda tashkil etish zamonaviy ta'lim boshqaruvining muhim tarkibiy qismi hisoblanadi. Marketing yondashuvlarining ta'lim tizimiga integratsiyasi ta'lim xizmatlari sifatini oshirish, ota-onalar bilan samarali hamkorlikni yo'lga qo'yish va MTTlarning barqaror rivojlanishini ta'minlashga xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: maktabgacha ta'lim tashkiloti, marketing faoliyati, marketing strategiyasi, ta'lim xizmatlari, raqobatbardoshlik.

Abstract: This article examines the theoretical foundations of systematically organizing marketing activities in preschool educational institutions. The role of marketing in improving the quality of educational services, identifying the needs of consumers (parents and society), and ensuring competitiveness is analyzed. Special attention is given to marketing strategy planning, the use of information and communication technologies, and mechanisms for promoting educational services in preschool institutions. The purpose of this article is to highlight the theoretical foundations of systematically organizing marketing activities in preschool educational institutions, substantiate the role of marketing approaches in improving the quality of educational services, and analyze the possibilities of applying foreign marketing technologies from a theoretical perspective. The article is based on an analysis of scientific literature in the fields of preschool education and marketing, regulatory documents, foreign publications, and open information sources. Analytical, comparative, systematization, generalization, and logical conclusion methods were used. In addition, foreign marketing concepts applied in organizing marketing activities were theoretically examined.

The theoretical analysis conducted within the framework of the article indicates that the systematic organization of marketing activities in preschool educational institutions contributes to improving the quality indicators of educational services. Strategic marketing planning, identification of consumer needs, and the use of digital information and communication technologies enhance institutional competitiveness. The application of foreign technologies such as SMM, branding, and communication marketing strengthens the social image of preschool institutions. In conclusion, the theoretically grounded and systematic organization of marketing activities in preschool educational institutions is an essential component of modern educational management. The integration of marketing approaches into the education system contributes to improving service quality, establishing effective cooperation with parents, and ensuring the sustainable development of preschool institutions.

Key words: preschool educational institution, marketing activity, marketing strategy, educational services, competitiveness.

Аннотация: В статье рассматриваются теоретические основы системной организации маркетинговой деятельности в организациях дошкольного образования. Проанализирована роль маркетинга в повышении качества образовательных услуг, выявлении потребностей потребителей (родителей и общества) и обеспечении конкурентоспособности. Особое внимание уделено вопросам планирования маркетинговых стратегий, использованию информационно-коммуникационных технологий и механизмам продвижения образовательных услуг в дошкольных образовательных организациях. Целью данной статьи является освещение теоретических основ системной организации маркетинговой деятельности в организациях дошкольного образования, обоснование роли маркетинговых подходов в повышении качества образовательных услуг, а также теоретический анализ возможностей применения зарубежных маркетинговых технологий. При подготовке статьи были проанализированы научные источники в области дошкольного образования и маркетинга, нормативно-правовые документы, зарубежные публикации и открытые информационные ресурсы. Использовались аналитический, сравнительный, систематизирующий, обобщающий и логический методы. Также были рассмотрены зарубежные маркетинговые концепции, применяемые при организации маркетинговой деятельности. Проведённый теоретический анализ показал, что системная организация маркетинговой деятельности в дошкольных образовательных организациях способствует повышению качества образовательных услуг. Стратегическое планирование маркетинга, выявление потребностей потребителей и использование цифровых информационно-коммуникационных технологий повышают конкурентоспособность МТТ. Внедрение таких зарубежных технологий, как SMM, брендинг и коммуникационный маркетинг, способствует укреплению социального имиджа образовательной организации. Таким образом, теоретически обоснованная и системная организация маркетинговой деятельности в организациях дошкольного образования является важным элементом современного управления образованием. Интеграция маркетинговых подходов в деятельность МТТ обеспечивает повышение качества образовательных услуг, развитие взаимодействия с родителями и устойчивое развитие дошкольных образовательных организаций.

Ключевые слова: дошкольная образовательная организация, маркетинговая деятельность, маркетинговая стратегия, образовательные услуги, конкурентоспособность.

KIRISH

Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida marketing faoliyatini tizimli tashkil etish bugungi kunda ta'lim xizmatlari sifatini oshirish, ota-onalar ehtiyojlarini chuqur o'rganish hamda ta'lim muassasasining barqaror rivojlanishini ta'minlashning muhim omillaridan biri hisoblanadi. Zamonaviy ta'lim tizimida marketing faqatgina xizmatlarni targ'ib qilish vositasi emas, balki boshqaruvning strategik mexanizmi sifatida namoyon bo'lmoqda. Xususan, maktabgacha ta'lim sohasida marketing faoliyati ta'lim muassasasining ijtimoiy nufuzi, ishonchliligi va raqobatbardoshligini oshirishga xizmat qiladi.

Marketing faoliyatining tizimli tashkil etilishi, avvalo, ta'lim xizmatlari bozorini tahlil qilishdan boshlanadi. Statistik ma'lumotlarga ko'ra, so'nggi yillarda ota-onalarning maktabgacha ta'limga bo'lgan talabi ortib bormoqda, bunda ta'lim sifati, pedagoglar malakasi, rivojlantiruvchi muhit va qo'shimcha xizmatlarga alohida e'tibor qaratilmoqda. Ushbu ehtiyojlarni aniqlash marketing tadqiqotlari orqali amalga oshiriladi. So'rovnomalar, intervyular, kuzatuv va tahliliy hisobotlar marketing faoliyatining asosiy axborot manbalari hisoblanadi.

MTTlarda marketing faoliyatining muhim nazariy asosi sifatida strategik rejalashtirish tushunchasi e'tirof etiladi. Strategik marketing rejasi ta'lim muassasasining uzoq muddatli maqsadlarini belgilaydi, ichki va tashqi muhit omillarini hisobga olgan holda rivojlanish yo'nalishlarini aniqlaydi. Bu jarayonda SWOT-tahlil (kuchli va zaif tomonlar, imkoniyatlar va tahdidlar) keng qo'llaniladi. Mazkur metod xorijiy ta'lim muassasalarida marketingni rejalashtirishda samarali texnologiya sifatida e'tirof etilgan.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Zamonaviy maktabgacha ta'limni rivojlangan davlatlar ta'lim standartlari talablariga javob beradigan hamda maktabgacha yoshdagi bolalarni har tomonlama rivojlantirishga yo'naltirilgan ilg'or xorijiy tajribani o'rganishning ahamiyati juda katta. Xorijiy olimlardan J. Dietrichson, L. Kristiansen va V. Nielsen tomonidan olib borilgan ilmiy ishlar jarayonida 0–6 yoshdagi bolalar uchun universal maktabgacha ta'lim dasturlarining ta'sirini baholash maqsadida 25 ta tabiiy eksperiment usullaridan foydalanilgan. MTT tarbiyalanuvchilarining aqliy va psixologik rivojlanishini o'rganish maqsadida mamlakatda mavjud universal maktabgacha ta'lim dasturlarining muqobil turlari taqqoslangan hamda bolalar o'rtasida maxsus testlar o'tkazilib, olingan natijalar taqqoslash usullari orqali tahlil qilingan. Bolaning 0–6 yoshdayoq universal bilimlarga ega bo'lishi kelajakda o'rta maktabni va oliy ta'limni yuqori darajada tamomlashi, ish bilan ta'minlanishi hamda daromadining oshishiga olib kelishi ilmiy tahlillar asosida isbotlangan.

Shu sababli milliy madaniy-tarixiy qadriyatlarni aks ettiruvchi hamda bolalikdan kitob o'qishga qiziqishni shakllantiruvchi o'quv-metodik va didaktik materiallarni tayyorlash hamda joriy etish ishlari zamonaviy talablarga moslashtirilishi lozim. Bu yo'nalishda K. Anderson, A. Raikes, S. Kosaraju va A. Solano tomonidan maktabgacha ta'lim va tarbiya (MTT) muhitining turli mamlakatlarda qanday monitoring qilinayotgani o'rganish maqsadida 57 mamlakatda ilmiy tadqiqotlar olib borilgan. So'rov ma'lumotlariga qo'shimcha ravishda Chili, Turkiya, Janubiy Afrika va Yamayka davlatlarida MTT sifat standartlarining ishlab chiqilishi, monitoring tizimlari, MTT dasturlari tarkibi, o'quv rejalari, ish jarayoni va ish vaqtlari haqidagi ma'lumotlar tahlil qilingan. Ushbu jarayonda MTT standartlarini ishlab chiqish, monitoring qilish va moliyalashtirish, xizmatlar sifatini baholash tizimlarini yaratish, pedagoglar malakasini baholash va ularni tayyorlash, sog'liqni saqlash, xavfsizlik, oziq-ovqat, oila hamda jamoatchilik bilan aloqalar standartlarining mavjudligi bo'yicha kompleks tahlillar amalga oshirilgan. Bolaning har tomonlama rivojlanishini qo'llab-quvvatlovchi ta'lim va o'quv standartlarini doimiy monitoring qilib borish zarurligi alohida ta'kidlangan.

TAHLIL VA NATIJALAR

Rayginne G. H. Tan tomonidan Osiyoning beshta davlati – Xitoy, Indoneziya, Singapur, Janubiy Koreya va Vyetnamda erta bolalikni parvarishlash va ta'lim (EBPT)ning rivojlanish nazariyasi va metodologiyasi, boshqaruv tuzilmasi va demografiyasi, moliyalashtirilishi hamda davlat–xususiy bozor ulushi, EBPT dasturining tarkibi, tarbiyachilarning bilim saviyasi va malakasi, hozirgi kundagi EBPT muammolari hamda so'nggi o'zgarishlar tahlil qilinib, keng ko'lamli ilmiy ish asosida ushbu davlatlarda EBPTni yanada takomillashtirish bo'yicha taklif va tavsiyalar ishlab chiqilgan. E. Park va S. Parklar tomonidan olib borilgan ilmiy ishda Koreyada erta bolalikni parvarishlash va ta'lim tizimining muammo va vazifalari, mehnat sharoitlari va kadrlarning hozirgi holati, MTT mutaxassislarining kasbiy rivojlanishi va pedagogik amaliyoti, shuningdek ularning bilim sifatini ta'minlashga qaratilgan sertifikatlash jarayoni o'rganilgan. Davlat va xususiy bolalar bog'chalari hamda bolalarni parvarishlash markazlari faoliyati o'zaro taqqoslanib, olingan natijalar tahlil qilingan. Natijalar shuni ko'rsatdiki, mutaxassislarining kasbiy rivojlanish darajasi va tayyorlash tizimi, ularning mehnat sharoitlari hamda sertifikatlash tizimi davlat bolalar bog'chasi o'qituvchilariga nisbatan parvarishlash markazlari o'qituvchilarida yaxshiroq, xususiy bolalar bog'chasi o'qituvchilarida esa yanada yuqori ekanligi aniqlangan.

Chet el tajribasiga murojaat qilinganda, rivojlangan davlatlarda, jumladan Finlyandiya, Janubiy Koreya va Singapurda maktabgacha ta'lim tizimida marketing faoliyati asosan xizmat sifati va ochiqlik tamoyillariga asoslanishi kuzatiladi. Ushbu mamlakatlarda MTTlar o'z faoliyatini rasmiy veb-saytlar, ijtimoiy tarmoqlar hamda raqamli platformalar orqali doimiy ravishda yoritib boradi. Raqamli marketing texnologiyalari, xususan SMM (Social Media Marketing), kontent marketing va elektron axborot tizimlari ota-onalar bilan samarali kommunikatsiya o'rnatish imkonini bermoqda. Xorijiy marketing texnologiyalaridan yana biri – CRM (Customer Relationship Management) tizimidir. Ushbu tizim ota-onalar bilan aloqalarni boshqarish, murojaatlarni tahlil qilish va xizmatlar sifatini doimiy ravishda yaxshilashga xizmat qiladi. MTT sharoitida CRM texnologiyasidan foydalanish ota-onalar ehtiyojlarini individual yondashuv asosida qondirishga yordam beradi. Bu esa ta'lim muassasasiga bo'lgan ishonchni oshiradi. Marketing faoliyatining nazariy asoslaridan yana biri brend tushunchasi bilan bog'liq. MTT brendi – bu muassasaning obro'-e'tibori, qadriyatlari va sifat ko'rsatkichlarining yig'indisidir. Xorijiy tajribada maktabgacha ta'lim tashkilotlari o'z brendini rivojlantirishga katta ahamiyat qaratadi. Brendlashtirish orqali MTT o'zining ustun jihatlari, innovatsion yondashuvlarini va pedagogik afzalliklarini namoyon etadi.

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, maktabgacha ta'lim tashkilotlarida marketing faoliyatini tizimli tashkil etish zamonaviy ta'lim boshqaruvining muhim tarkibiy qismi hisoblanadi. Bozor iqtisodiyoti sharoitida ta'lim xizmatlariga bo'lgan talabning ortib borishi MTT faoliyatini ota-onalar va jamiyat ehtiyojlariga mos ravishda rejalashtirishni taqozo etadi. Marketing yondashuvlari orqali ta'lim xizmatlari sifati oshiriladi, MTTlarning ijtimoiy imiji shakllantiriladi hamda ularning raqobatbardoshligi ta'minlanadi. Marketing strategiyalarini ishlab chiqish, axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan samarali foydalanish va xorijiy ilg'or tajribalarni milliy sharoitga moslashtirish MTTlarning barqaror rivojlanishiga xizmat qiladi. Shu sababli marketing faoliyatini ilmiy asosda va tizimli tarzda tashkil etish maktabgacha ta'lim tizimini takomillashtirishning muhim shartlaridan biri hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Садикова, Д. Х. (2023). Взаимосвязь международных рейтингов и модели STEAM-образования: пересмотр образовательных подходов. *Science and Innovation*, 2(Special Issue 13), 301–305.
2. Anderson, K., Raikes, A., Kosaraju, S. va Solano, A. (2017). National Early Childhood Care and Education Quality Monitoring Systems. The Brookings Institution, Massachusetts Ave. NW, Washington. April, p. 34.
3. Rayginne, G. H. Tan. (2016). Early Childhood Care and Education in Five Asian Countries: The Literature Review. July, p. 41.
4. Sadikova, D. K. (2023). Organization of creative activities in preschool education. *European International Journal of Pedagogics*, 3(02), 31–35.
5. Конченко, С. В. (2017). Влияние сюжетно-ролевой игры на развитие коммуникативных умений детей старшего дошкольного возраста. *Молодой учёный*, № 9 (143), 334.
6. Садикова, Д. Х. (2024). Проектирование педагогических процессов. Учебное пособие. Часть 1, Часть 2.
7. Браузмэн, Т. В. (2017). Возможности организации развивающей предметно-пространственной среды логопункта в коррекции речевых нарушений детей дошкольного возраста. *Молодой учёный*, № 9 (143), 310.

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №1(2)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzirimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.